

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 20.—
za pol leta 10.—
za četrt leta 5.—
za 1 mesec 1.70

Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 7

Ptuj, 15. februarja 1920

II. letnik

VABILO

na

zbor zaupnikov J. D. S.

ki se vrši dne 29. februarja v dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Začetek točno ob 10. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Notranje politični položaj s posebnim ozirom na krizo v deželni vladi v Ljubljani, občinske in državnozbornske volitve. Poroča dr. Gregor Žerjav.

2. Ustanovitev enotne demokratske stranke s posebnim ozirom na centralizem in valutno reformo. Poroča dr. Vekoslav Kukovec.

3. Slučajnosti.

Ljubljana, dne 9. februarja 1920.

Načelstvo „Jugoslov. demokrat. stranke“
v Ljubljani.

Še pravočasno v premislek!

Z ozirom na naraščajočo draginjo je vlada JDS izdala po dr. Žerjavu celo vrsto naredeb proti verižnikom, tihotapcem in navijalcem cen.

Organizirala so se specijelna sodišča v to svrhu po naših večjih mestih.

Ustvarile so se komisije, ki naj določajo višino cen.

Ako vse to nima zadovoljivega uspeha, moramo uvideti, da je krivo temu dejstvo, da se premalo dela, premalo napravi, je premalo blaga na ponudbo.

Potrebna je torej remedura na strani tistih, ki zahtevajo malo število ur dela na dan, a tem večje plače. Krive so socialne razmere po vojni, ki so več ali manj po vsem svetu jednake.

Vi imate za zastopnike v parlamentu g. prof. Voglar-ja, prof. dr. Pestotnika, tržnega nadzornika g. Ribnikar-ja, železničarja g. Kejžar-ja in mnogo drugih, ki so odlični in delavni možje. Vlada JDS je imela razven tega v svojem programu ob nastopu vlade zboljšanje Vaših gmotnih razmer. To je tudi izvedla, če tudi le provizorno.

Ali mislite, da bodo drugi Vaši zastopniki v parlamentu boljši?

Bodo li močnejši, kot katerikoli človek sedanje dobe?

Stranke JDS vedijo možje, preje dr. Tavčar, sedaj je dr. Kukovec, ki jim boste po zmožnostih delavnosti in požrtvovalnosti pač tudi zamen iskali enakih.

Narodnost je pri nas razven v najbolj ogroženih, obmejnih krajih istovetna z državnostjo. V obeh smislih odgovarja JDS najstrožjim zahtevam po svojih načelih. Opozarjamo na točko I programa, ki uvodno pravi, da je JDS narodna stranka.

Državotvorno narodno pa more vršiti le stranka, ki skuša evolutivni razvoj in nesebično uveljavljanje vseh stanov, kajti le vsi stanovni skupaj tvorijo narod ozir. državo.

Izključno egoistični povdarjanje koristi

enega stanu povzroča odpor drugih in s tem boj vseh proti vsem, kar ima za posledice državne prevrate.

Takim strankam manjka etične višine.

Pod nobenim pogojem bi ne smeli služabniki države ovirati stranke, ki ima etično, državotvorno in narodno najizrazitejša načela in ki jim jednakočasno nudi ob nepristranskem motrenju dober gmoten razvoj in močno uveljavljanje v javnem življenju, temveč bi jo morali le podpirati.

Delovanje taiste na zunaj je bilo dovolj živahno, ustvarjajoče, pripravljajoče za ustavdemokratsko državo.

Tudi tu smo imeli večje shode in manjše sestanke. Krivda posameznikov je, ako se taistih niso udeležili, ozir. podali nasvetov, ki bi se bili mogli vpoštevati.

Socialne naloge rešuje JDS v smislu modernih gospodarskih načel, pri čemer opozarjamo na to, da je razlastitev produktivnih sredstev odpa tdlja v najnovejši dobi iz programa sovjetske Rusije, ker so morali priti do zaključka, da je to ruin vsakega zdravega razvoja v gospodarskem oziru.

Razkrajanje družbe, ki spada skupaj po srcu in umu, je žalosten pojav, posledica negativnih učinkov vojne, ki še redno upropišča svet.

Kdor je dobre volje za dobro stvar, naj skuša to bolezen sanirati, nikdo pa je ne razširajj!

Novi občinski volilni red.

Kakor poroča „Slovenec“ bo novi občinski volilni red obsegal sledeče točke:

1. V občinah se odpravijo razredi, volitev je spošna in tajna.

2. Aktivno volilno pravico ima vsak moški ki je dopolnil vsaj 21. let, stanuje v občini vsaj dve leti, javni nameščenci pa, ki bivajo v občini od 1. januarja. Ženske imajo aktivno volilno pravico, če so stare 21 let, če imajo 8 razredov ljudske šole, ali meščansko šolo, ali 4 razrede srednje šole, ali da so samostojne gospodinje. Ženska voli tudi, če je mož odsoten ali pa da ona gospodari v imenu svojih nedoletnih otrok.

3. Pasivno volilno pravico imajo oni, ki zadoste točki 2. in so dopolnili vsaj 24 let.

4. Kdor je bil kaznovan vsled verižništva in kakih drugih pregreh, nima ne aktivne ne pasivne pravice.

5. Kdor sodeluje pri občinskem referatu (tajnik, občinski sluga) nima pasivne, pač pa aktivno volilno pravico.

6. Voli se osebno in na volišče mora priti vsak, drugače se kaznuje. Voli le oni, ki v občini stanuje.

7. Redovnice nimajo ne aktivne ne pasivne volilne pravice.

8. Občine do 500 prebivalcev, volijo 10 odbornikov, do 2000 16, do 5000 volijo 24, od 5000 do 10.000 volijo 32, nad 10.000 občanov 40 odbornikov. Vedno se voli ravno toliko namestnikov kot odbornikov.

9. Volitve se vršijo po proporenem volilnem redu.

10. Stranke postavijo volilne liste. Vsak

kandidat sme biti le na eni volilni listi, ki jo mora sam lastnoročno podpisati in se s tem obveže, da izvolitev sprejme. Ravno to velja tudi o namestnikih. V slučaju, da je kdo kandiduro sprejel in noče izvolitve sprejeti, tedaj izgubi volilno pravico za tri leta. Kdor podpiše eno listo, ne more podpisati kakšne druge, ako podpiše, je kaznovan.

11. V kandidatni listi je lahko vsak četrti kandidat ženska, ki ima volilno pravico in je stara 24 let.

12. Voli se samo kandidatne liste, raznih kandidatov se ne sme mešati, sicer je volilni listek neveljaven.

13. Na dan volitve je vsak alkohol v občini prepovedan.

K tem prinaša „Jugoslavija“ od 9. t. m. sledeče poročilo iz Belgrada:

Beograd, 9. Ministrski svet je končno odobril volilni red za občinske volitve v Sloveniji. Pri tem je deloma ugodil od raznih strank stavljenim spreminjevalnim zahtevam, zlasti onim po razširjenju volilne pravice. Doba bivanja se je skrcila od dveh na eno leto. Dobrovoljci in železničarji so glede bivanja izenačeni z državnimi uradniki in imajo volilno pravico v občini že ako stanujejo v njej na dan razpoložitve volilnih imenikov. Volilno pravico imajo tudi redovniki, ki so bili od nje izključeni. Ženska volilna pravica se razširi na vse strokovne delavske in druge nastavljenke v trgovskih in industrijskih podjetjih, ako v isti občini tudi stanujejo. Pasivne ženske volilne pravice pa ministrski svet ni odobril, ker bi to onemogočilo v doglednem času izenačenje volilnega reda v celi državi. Zakon o volilnem redu bo objavljen že v prihodnjih dneh. Obenem ž njim bodo razpisane nove volitve, ki se bodo vršile sredi meseca marca.

Naša industrija!

V Ljubljani se je vršila te dni zelo važna gospodarska enketa, katere so se udeležili ministri Stojanovič, dr. Kramer in Kristan. Določiti se je imelo koliko bi mogla naša industrijska podjetja v roku enega leta dobavljati za potrebe gospodarske obnove porušene Srbije. Razdejano Srbijo je potreba obnoviti kmetijsko, obrtno in prometno. Vse to se naj zgodi kolikor toliko s pomočjo naše industrije. Naša industrijska podjetja bi prejemala potrebni kredit iz dobljene vojne odškodnine, oddajati pa bi morala svoje izdelke uničeni Srbiji. Za našo industrijo je na ta način podana prilika krepkega razvoja. Tovarne, ki so že v obratu, bodo morale razširiti svoje produkcije, one pa, ki še stoje bi morale pričeti z delom. Nastale bodo pa tudi nova industrijska podjetja za proizvodnjo onih izdelkov, katerih obstoječe tovarne ne morejo izgotavljati v zadostni množini.

Naglašali smo že večkrat, da se mora posebno pri nas ob Dravi razviti krepka domača industrija. Snujejo se že posamezne družbe, ki bi naj izvedle razne tozadevne načrte. Na Bregu pri Ptuj n. pr. se je že ustanovila tovarna za usnje in čevlje, ki prične v kratkem z obratom. Na eno pa bi po-